

TRIBUNALENS EFTERMÅLE

Den russellska tribunalen har avslutat sina förhandlingar i Stockholm. Statsministern hade i telegram till arrangörerna meddelat, att den inte var välkommen hos oss. Hans ord kom att gälla för ingenting. Det svenska namnet är nu för-enat med också detta spektakel. Vad var orsaken?

Den första var den ovanliga fräckheten — något annat ord kan knappast användas — hos de för tribunalen ansvariga att trots statsministerns avböjande låta arrangera tillställningen här. En annan, nära förbunden med den först-nämnda, var det förhållandet, att vissa socialdemokrater med riksdagsman Stellan Arvidsson i spetsen brast i lojalitet mot sin partiledare och tydligen kunde göra detta ostraffat. En ytterligare orsak var vissa myndigheters flathet: utlän-ningskommissionens majoritet, som kunnat stoppa viseringarna för ett antal icke önskvärda »vittnen», gav sådana, förmodligen för att undgå kritik från Aftonbladet och från Sveriges Radio. Men det yttersta skälet var naturligtvis regeringens, och särskilt regeringschefens svag-het.

Hr Erlander började alltså med

att i bestämda ordalag säga ifrån att tribunalen inte var önskad här. Sedan blev han osäker i sina utta-landen. Enligt ett påstående i en ansedd utländsk tidning skulle inom regeringen statsråden Palme, Wickman och Alva Myrdal ha på-verkat statsministern så att han ändrat uppfattning. Uppgiften har inte dementerats och förefaller tro-värdig. Att dessa personer låter sin hållning bestämmas av den yttersta vänsterns intressen torde därmed på nytt vara demonstrerat, om nu någon sådan demonstration kan an-ses behövlig. Slutligen, under infly-tande av en allmän opinion, sväng-de statsministern på nytt och tving-ades att som ordförande i utrikes-nämnden offentligt och tillsam-mans med de borgerliga partierna falla tillbaka på sin första stånd-punkt. Till råga på allt fick han sedan uppleva att han, just Tage Erlander, samtidigt med hr Geijer blev utbuad på första maj, på den stora socialdemokratiska samlings-dagen. En större smälek kunde knappast ha drabbat honom. Till den offentliga tragedien kom den personliga. Var stod alla »socialde-mokratiska kulturarbetare», som han omhuldat på Harpsund, om

inte på protestlistor mot honom själv? Vem ledde den skränande talkören på Stadion, om inte sonen till ett av hans nuvarande och ett av hans f. d. statsråd?

Ibland undrar man om regeringens alls existerar som ett beslutande organ i viktiga politiska frågor eller om varje statsråd för sig tar ställning i öster och väster; mest i öster i så fall. Tribunalens uppträdande i Sverige var en utrikespolitisk angelägenhet av betydelse. Utrikesminister Nilsson förefaller inte ha gjort något sitt inflytande gällande i fråga om den, och kanske var han aldrig tillfrågad om sin mening. Man kände hans allmänna inställning, sedan han för att hävda sin position inför Stockholms arbetarkommun blandat ihop sina egna och svenska intressen och lovat att dra tillbaka Sveriges ambassadör i Saigon. Inte ens tjänstemännen i UD lär ha varit underrättade om detta beslut. De kunde annars ha varnat honom och sagt att därmed upphörde varje möjlighet för Sverige att verka för fredens sak i Vietnamkriget. Sedan vi genom en meningslös demonstration valt sida, kan vi ju inte samtidigt påstå att vi talar som neutrala.

Men hr Nilsson kanske menar att frågan om tribunalens uppträdande i Sverige är inrikespolitisk och inte har med utrikespolitik att skaffa. I så fall misstar han sig mycket. Reaktionen mot vad som bedöms som regeringens flathet, oförklarlig för utländska bedöma-

re, och därmed mot allt svenskt har varit större och mer djupgående än vad den svenska allmänheten tror. »Till skam och skada» skulle man kunna sätta som rubrik över vad som hänt. Washington Post hade en ledare som den kallade Sveriges skam, och den har blivit vidsträckt citerad. Om skadeverkningarna för svensk export och om köpmotståndet mot svenska varor kan i dagarna många affärsmän berätta. I England, där man ändå är ganska tränad när det gäller politiska demonstrationer, ställs den svenska besökaren inför frågor om allvaret i svensk neutralitetspolitik. I Genève har man på kompetent håll med en viss ängslan undrat, om Sverige också i fortsättningen skall sända fru Myrdal att förhandla i nedrustningsfrågor eller om man kan vänta sig att hon byts mot en person som inte i förväg är komprometterad.

Officiellt svaras på alla utländska frågor, att Sverige med sin djupt demokratiska tradition måste hävda rätten till mötesfrihet och till det fria ordet. Detta är rena svepskålen. Mötesfriheten för svenska medborgare är en rätt som ingen ifrågasätter — utom möjligen de nya radikala fridstörarna av offentliga möten. Men frihet bör ingalunda föreligga för vilken utländsk organisation som helst att här i skydd av det svenska namnet starta möten och kampanjer för allahanda ändamål som strider mot vårt lands intressen. Förr bevilja-

des utlänningar uppehållstillstånd i Sverige under den förutsättningen att de här ej bedrev politisk verksamhet riktad mot annat land. Detta var kanske, sett ur svensk synpunkt, inte en alldeles tyrannisk regel. För utlandet ter sig i varje fall varje annan regel än en sådan som fullständigt orimlig. Den kan naturligtvis tillämpas mer eller mindre strikt, men det är oförsvarligt att som nu skett med den russellska

tribunalen låta en utländsk kamporganisation med hjälp av ett antal omdömeslösa svenskar bruka Sverige som plattform för att härifrån kritisera och förolämpa ett annat land och dess statsöverhuvud.

Enskilt måste svaret på kritiska frågor bli, att handläggningen av tribunalens framträdande i Sverige är typisk för en trött regeringschef i spetsen för en regering i upplösning.

HÄRMED FÖRKLARAR JAG FÖRHANDLINGARNA
ÖPPNADE OCH DE ANKLAGADE SKYLDIGA!

Russeltribunalen